

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 444/2014

22.05.2014. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Зорана Таталовића председника већа, Радмиле Драгичевић-Дичић, Маје Ковачевић-Томић, Соње Павловић и Горана Чавлине, чланова већа, са саветником Олгицом Козлов, записничарем, у кривичном предмету окривљеног Б.Х., због кривичног дела учествовање у скупини која изврши насиље из члана 230. став 1. Кривичног закона Републике Србије, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката М.П., поднетом против правноснажних пресуда Првог основног суда у Београду К 1474/2010 од 17.07.2013. године и Апелационог суда у Београду Кж1 6769/2013 од 30.01.2014. године, у седници већа одржаној 22.05.2014. године, једногласно је, донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Б.Х., поднет против правноснажних пресуда Првог основног суда у Београду К 1474/2010 од 17.07.2013. године и Апелационог суда у Београду Кж1 6769/2013 од 30.01.2014. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду К 1474/2010 од 17.07.2013. године између осталих, окривљени Б.Х. оглашен је кривим због извршеног кривичног дела учествовање у скупини која изврши насиље из члана 230. став 1. Кривичног закона Републике Србије и осуђен на казну затвора у трајању од четири месеца, те му је узета као утврђена казна затвора у трајању од 15 година по пресуди Апелационог суда у Београду Кж1 3689/11 од 22.12.2011. године којом је у делу одлуке о казни преиначена пресуда Вишег суда у Београду К 4173/10 од 07.06.2011. године па је применом одредбе члана 48. Основног кривичног закона осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 15 година у коју му је урачунато време проведено у притвору почев од 27.12.2007. године када је лишен слободе као и време проведено на издржавању казне од 04.07.2012. године по пресуди Апелационог суда у Београду Кж1 3689/11 од 22.12.2011. године којом је преиначена у делу одлуке о казни пресуда Вишег суда у Београду К 4173/10 од 07.06.2011. године као и време у трајању од једне године и шест месеци за које време је осуђени ослобођен од извршења дела казне по наведеној пресуди решењем Вишег суда у Београду Кв 4856/12 правноснажног дана 06.12.2012. године.

Истом пресудом окривљени Б.Х. је на основу члана 196. став 4. ЗКП-а ослобођен плаћања трошкова кривичног поступка и исти су пали на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 6769/2013 од 30.01.2014. године, одбијене су, као неосноване жалбе Првог основног јавног тужиоца у Београду изјављена у ослобађајућем делу у односу на окривљеног Б.М., окривљеног С.Р., окривљеног Г.М. и окривљеног Н.М., као и жалбе бранилаца окривљених Р.Р. и М.Р. и браниоца окривљеног Б.Х. и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду К 1474/2010 од 17.07.2013. године у наведеном делу.

Истом пресудом усвојена је жалба Првог основног јавног тужиоца у Београду, па је пресуда Првог основног суда у Београду К 1474/2010 од 17.07.2013. године укинута у ослобађајућем делу у односу на окривљене С.Ч. и В.Б. и предмет је у том делу враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против наведених правноснажних пресуда бранилац окривљеног Б.Х., адвокат М.П., у смислу члана 483. став 1. ЗКП-а поднео је захтев за заштиту законитости из разлога предвиђених чланом 485. став 1. тачка 1. тачка 2 и 4. ЗКП-а, с`предлогом да Врховни касациони суд преиначи другостепену пресуду и према окривљеном Б.Х. донесе ослобађајућу пресуду за кривично дело учествовање у скупуни која изврши насиље из члана 230. став 1. КЗ РС или да побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак.

Врховни касациони суд је, у смислу члана 488. став 1. ЗКП-а, након достављања примерка захтева за заштиту законитости поднетог од стране адвоката М.П., Републичком јавном тужиоцу, одржао седницу већа, у смислу члана 490. ЗКП-а, о којој није обавестио Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, налазећи да њихово присуство седници већа није неопходно и да није од значаја за доношење одлуке, на којој седници је размотрио списе предмета са пресудама против којих је захтев поднет, те је по оцени навода и предлога у захтеву, уз примену члана 604. ЗКП-а („Службени гласник РС“, број 72/2011) нашао:

Захтев за заштиту законитости није основан.

Бранилац окривљеног Б.Х. у захтеву наводи да је окривљени Б.Х. осуђен за кривично дело које у тренутку доношења првостепене пресуде није било предвиђено као кривично дело јер је избрисано из кривичног законодавства Републике Србије 01.01.2006. године ступањем на снагу Кривичног законика. По ставу одбране Б.Х. је, дакле, осуђен за кривично дело учествовање у скупуни која изврши насиље из члана 230. став 1. КЗ РС које је било реликт комунистичког законодавства и који је давао могућност репресивним органима да сваког грађанина који се затекне на месту демонстрација против режима гони за насиље, при чему значење израза „скупина људи“ и израза „насиље“ никад није било дато у кривичном закону и представљало је ствар судске праксе. Тим кривичним делом кршен је основни принцип кривичног права - принцип законитости, а пошто право Европске уније нарочито инсистира на поштовању основних начела

кривичног права и налаже државама које су се определиле за прикључење Европској Унији, да морају своје законодавство ускладити са правом Европске Уније то подразумева да се као кривична дела предвиде само она понашања која су подобна за индивидуалну одговорност. Кривичним закоником који је ступио на снагу 01.01.2006. године уведено је ново кривично дело које је и сада на снази - учествовање у групи које изврши кривично дело из члана 349. КЗ. Према ставу одбране између та два кривична дела не постоји правни континуитет због суштинских разлика у битним обележјима кривичног дела, тако да је побијаним правноснажним пресудама повређен закон на штету окривљеног Б.Х.

Врховни касациони суд ове наводе одбране којима се, без формалног означавања повреде, суштински побијају правноснажне пресуде због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1. ЗКП-а, оцењује као неосноване.

Наиме, из списка предмета произлази, да је окривљеном Б.Х. оптужницом Првог основног јавног тужиоца у Београду Кт 1001/06 од 13.09.2007. године, измењеном 21.05.2013. године стављено на терет да је 17/18 марта 2004. године извршио кривично дело учествовање у скупини која изврши насиље из члана 230. став 1. Кривичног закона Републике Србије.

У време извршења кривичног дела 17/18 марта 2004. године био је на снази Кривични закон Републике Србије који је чланом 230. став 1. прописивао: „Ко учествује у скупини људи која заједничким деловањем лиши живота неко лице, или му нанесе тешку телесну повреду, изврши паљевину, оштети имовину у већем обиму или учини друга тешка насиља, или која покуша да изврши оваква дела казниће се за само учествовање затвором од три месеца до пет година“.

Чланом 4. став 1. Основног кривичног закона прописано је да се на учиниоца кривичног дела примењује закон који је важио у време извршења кривичног дела, а чланом 4. став 2. ОКЗ прописано је да ако је после извршења кривичног дела измењен закон, једном или више пута, примениће се закон који је блажи за учиниоца.

Чланом 349. став 1. Кривичног законика, који је ступио на снагу 01.01.2006. године прописано је кривично дело учествовање у групи која изврши кривично дело, а то кривично дело чини ко учествује у групи људи која заједничким деловањем лиши живота неко лице или му нанесе тешку телесну повреду, оштети имовину у већем обиму или учини друго кривично дело за које се може изрећи пет година затвора или тежа казна или која покуша да изврши неко од тих дела, казниће се за само учествовање затвором од три месеца до пет година.

Дакле, ступањем на снагу Кривичног законика није извршена декриминализација кривичног дела учествовање у скупини која изврши насиље из члана 230. став 1. КЗ РС већ је исто кривично дело замењено кривичним делом учествовање у групи која изврши кривично дело из члана 349. став 1. КЗ.

Чланом 5. Кривичног законика прописано је временско важење кривичног законодавства па је ставом 1. прописано да се на учиниоца кривичног дела примењује закон који је важио у време извршења кривичног дела а ставом 2. истог члана је прописано да ако је после извршења кривичног дела измењен закон, једном или више пута, примениће се закон који је најблажи за учиниоца.

С`обзиром да је висина запређене казне иста код кривичног дела учествовање у скупини која изврши насиље из члана 230. став 1. КЗ РС и код кривичног дела учествовање у групи која изврши кривично дело из члана 349. став 1. КЗ, а да елементи бића кривичног дела нису повољнији код кривичног дела из члана 349. став 1. КЗ, који је тренутно на снази од 01.01.2006. године, то Врховни касациони суд изнете наводе у захтеву за заштиту законитости оцењује као неосноване, односно исте оцењује као лично тумачење одбране које, с`обзиром на напред изнете аргументе, није утемељено у закону.

Осим тога, ови наводи у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Б.Х., су неосновано истицани и у поступку по редовном правном леку, а Врховни касациони суд прихвата разлоге које је дао жалбени суд на страни 8 и 9, и на њих упућује, у смислу члана 491. став 2. ЗПП.

Имајући у виду напред наведено, Врховни касациони суд је на основу члана 30. став 2. Закона о уређењу судова, применом члана 491. став 1. и став 2. ЗКП-а, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник,
Олгица Козлов, с.р.

Председник већа-судија,
Зоран Таталовић, с.р.